

Lieksan kaupungin lausunto Pohjois-Karjalan työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvioluonnoksesta ja palvelusuunnitelmasta

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 253
598/00.04.01/2024

Valmistelija

Työllisyyspalveluvastaava, talousjohtaja, kaupunginjohtaja

Pohjois-Karjalan työllisyysalue pyytää Lieksan kaupungin lausuntoa Pohjois-Karjalan työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvioluonnoksesta ja palvelusuunnitelmasta. Lisäksi pyydetään kommentoimaan tarvittaessa järjestämisvastuusopimukseen liittyviä teknisiä korjausehdotuksia. Viime vuonna allekirjoitettuun sopimukseen on tullut päivitystarpeita mm. organisoitumisen ja valtionosuuden määrittelyn osalta.

Lausunto pyydetään toimittamaan 21.10.2024 mennessä osoitteeseen kirjaamo@joensuu.fi.

Palvelusuunnitelma:

Työllisyysalueen toiminnan tavoitteena on Pohjois-Karjalan elinvoiman ja työllisyyden edistäminen, työttömyyden laskeminen erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien osalta, maahanmuuttajien työllistymisen parantaminen sekä työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaannon edistämisen ja työnvälityksen tehostaminen. Palvelusuunnitelman osalta Lieksan kaupunki näkee työllisyysalueen toiminnallisista tavoitteista erittäin tärkeäksi työnvälityksen tehostamisen kohtaannon edistämiseksi ja sen, että jokainen työllisyysalueella henkilöstöasiakaspalvelussa asiakastyötä tekevät tekee työtarjoajiksi, -tiedotteita ja/tai esittelyjä. Henkilöasiakaspalvelussa työnvälitys nähdään hakijalähtöisenä työnvälityksenä ja työnantaja asiakasta opastetaan sekä neuvotaan eri työllistämistä tukevien palveluiden käyttämisessä.

On tärkeää huomioida työllisyysalueen henkilöstön sijoittumisessa ja mahdollisten sijaistamisten sekä jokerien osalta alueiden rakenteellinen työttömyys, pitkät välimatkat ja työttömien asiakasmäärä, ruuhka-ajat sekä asiakkaiden erityispalveluiden tarpeet, kuten kotoutumispalvelut ja työllistämistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamalli TYM. Henkilöstön sijoittamisessa on hyvä huomioida myös mahdolliset lisääntyvät kilometrikorvaukset sekä työn joustamisen ja henkilöstön jaksamisen kannalta velvoittaa henkilöstöä ainoastaan tarkoituksenmukaisiin siirtymisiin työllisyysalueella.

Lähipalveluiden ja kasvokkaisen asiakaspalvelun lisääminen työllisyysalueen kunnissa parantaa mahdollisuuksia ohjata asiakkaita oikeiden palveluiden piiriin. Lähipalveluiden avulla varmistetaan, että palvelujen tuottajille ja kaupungin tarjoamiin omiin palveluihin ohjautuu riittävästi asiakkaita.

On tärkeää, että työllisyysalueen ostopalveluina hankitut palvelut, kuten kotouttamiskoulutukset, tulkkaukset, yhteishankintakoulutukset ja valmennuspalvelut ovat vaikuttavia ja kustannustehokkaita.

Lieksan kaupunki pitää hyvänä Lieksan toimipisteeseen esitettyä henkilöstömäärää. Yhdessä Pielisen Karjalan alue muodostaa palvelualueen. Työllisyysaluevalmistelussa on korostettu, että työllisyysalue hoitaa vain lakisääteiset palvelut. Tähän taustaan näiden Lieksa pitää työllisyyden ekosysteemin osuuteen Joensuuhun keskitettyä

10 henkilötyövuotta paljona. Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa on tärkeää, mutta henkilöstömitoitustalouden paineet huomioiden on ekosysteemipalveluihin liikaa. Ekosysteemiin liittyviä tehtäviä tekevät myös kehitysyhtiöt, joten päällekkäisen työn riski on ilmeinen. Lieksan mielestä ekosysteemipalveluista tulisi osoittaa henkilöstöä henkilöasiakas- tai työnantajapalveluihin.

Talousarvioluonnos:

Valtiolta kuntiin siirtyvät nk. lakisääteiset työllisyyspalvelut järjestetään työllisyysalueen kautta. Täydentävät työllisyyspalvelut kunnat järjestävät itse. Lisäksi osana tätä muutostyötä palkkatukityöllistäminen tulee muuttumaan siten, että kunnat eivät enää itse käytä palkkatukea osana työllistämistoimia. Muutos kokonaisuudessaan on iso ja merkittävä. Kuten jo [kaupunginhallitus 23.10.2023 § 334](#) asian valmistelussa on tuotu esille, luo nyt kaavailtu malli rahoituksen näkökulmasta kunnille merkittävän riskin.

Lausuttavana olevan työllisyysalueen palvelusuunnitelman 2025 (kohta 3) mukaan työllisyysalueen muodostavat kunnat vastaavat lakisääteisten TE-palvelujen hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin järjestämisvastuusopimuksessa sovitun kustannustenjaon mukaisesti. TE-toimiston, ELY-keskuksen ja KEHA-keskuksen Pohjois-Karjalan alueen kokonaisresurssit toimintaan olivat vuonna 2023 noin 26,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 kunnille siirtyvä valtionosuus on noin 21,8 miljoonaa euroa eli toimintaresurssi vähenee lähes 20 %. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kun samanaikaisesti tehdään merkittävää organisatorista ja toiminnallista muutosta sekä sen lisäksi taloudellinen resurssi vähenee viidenneksen, on riski sille että käytettävissä oleva rahoitus ei riittäisi. Valtionosuusrahoitus kohdistuu kokonaisuudessaan työllisyysalueen menojen kattamiseen, eikä kunnissa ole mahdollisuutta kasvattaa rahoitusosuutta. Tämä vastuukunnan lautakunnan on huomioitava osana tilikauden aikaista seuranta.

Palvelusuunnitelman 2025 (kohta 3) mukaan työllisyysalueen kustannukset jaetaan kunnille osittain voimassa olevien kunnille siirtyvien TE-palvelujen järjestämiseksi osoitettujen valtionosuuskriteerien mukaisesti ja osittain aiheuttamisperusteisesti. Aiheuttamisperusteisesti jaetaan ostopalveluiden, palkkatuen, starttirahojen, harkinnanvaraisten kulukorvausten, yli 55-vuotiaiden työllistämistuen, työolosuhteiden järjestelytuen sekä matka- ja yöpymiskustannusten korvausten suorat kustannukset ja ne laskutetaan kunnittain toteuman perusteella.

Työllisyysalueen talousarvion laadinta on tehty yhteistyössä kuntien kanssa yhteisen talousvalmistelutyöryhmän toimesta. Talousarvioluonnoksessa on huomioitu kaikki tiedossa olevat olennaiset asiat ja siten talousarviota voidaan pitää parhaana mahdollisena arviona tulevan vuoden osalta. Talousarvion toteuman seurannan tulee olla säännönmukaista ja avointa myös rahoittajina toimivien kuntien suuntaan. Varsinkin aiheuttamisperiaatteella jaettavien kustannusten osalta vaihtelut eri kuntien välillä voivat olla merkittäviä ja niiden käytön ja aiheuttamien talousarviomuutosten osalta prosessi on käytävä läpi vastuukunnan ja muiden kuntien välillä. Lieksan kaupunki korostaa aiheuttamisperiaatteen mukaisten kustannusten talouden seurantatietojen oikea-aikaisuutta ja tietojen täydellisyyttä.

Työllisyysalueen on huolehdittava, että palvelut ovat vaikuttavia ja tavoite työllistämisestä toteutuu. Kunnat antavat lakisääteiden osuuden

rahoituksen työllisyysalueelle, jonka lisäksi vastaavat itse täydentävästä palvelusta, joka tähtää työllistymiseen, mutta työttömyyden kustannukset eli työttömyysturvan kustannukset jokainen kunta kantaa itse. Näin ollen yhteistyön työttömyyden vähentämiseksi tulee olla saumatonta. Onnistuminen vähenevällä rahoituksella vaatii yhteistyötä hyvin laajasti.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon Pohjois-Karjalan työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvioluonnoksesta ja palvelusuunnitelmasta.
Päätös	<p>Kaupunginhallitus päätti antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon Pohjois-Karjalan työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvioluonnoksesta ja palvelusuunnitelmasta.</p> <p>Merkittiin, että Tarja Kärkkäinen Pohjois-Karjalan työllisyysalueen lautakunnan jäsenenä ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui kokoushuoneesta asian käsittelyksi.</p>
Lisätietoja	Kaupunginjohtaja Pirre Seppänen, 040 1044 001, sähköposti pirre.seppanen(at)lieksa.fi